KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 8.7.2021 r.
COM(2021) 398 final

2021/0216 (NLE)

Wniosek

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Cypru

{SWD(2021) 196 final}

2021/0216 (NLE)

Wniosek

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Cypru

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności[1], w szczególności jego art. 20,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Pandemia COVID-19 miała destrukcyjny wpływ na gospodarkę Cypru, pogłębiając wyzwania, które istniały przed pandemią. W 2019 r. produkt krajowy brutto na mieszkańca (PKB na mieszkańca) Cypru wyniósł 81 % średniej unijnej. Według prognozy Komisji z wiosny 2021 r. realny PKB Cypru zmalał w 2020 r. o 5,1 %, a jego łączny spadek w latach 2020 i 2021 wyniesie zgodnie z przewidywaniami 2,1 %. Długoterminowe aspekty mające wpływ na średniookresowe wyniki gospodarcze obejmują model wzrostu opierający się na stosunkowo niewielu źródłach i wysoki poziom zadłużenia sektora prywatnego, długu publicznego i zadłużenia zewnętrznego oraz słabości sektora finansowego.

(2) W dniach 9 lipca 2019 r. i 20 lipca 2020 r. Rada skierowała do Cypru zalecenia w kontekście europejskiego semestru. W szczególności Rada zaleciła, by skutecznie stawić czoła pandemii, wspomóc gospodarkę i wspierać proces odbudowy. W przypadku gdy warunki ekonomiczne na to pozwalają, Rada zaleciła Cyprowi kontynuację polityki fiskalnej mającej na celu osiągnięcie rozważnej średniookresowej sytuacji budżetowej i zapewnienie zdolności do obsługi długu, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji. Ponadto Rada zaleciła wzmocnienie odporności i zdolności systemu ochrony zdrowia w celu zapewnienia wysokiej jakości i przystępnych cenowo usług, w tym przez poprawę warunków pracy pracowników ochrony zdrowia, oraz zapewnienie, by krajowy system opieki zdrowotnej zaczął funkcjonować w 2020 r., zgodnie z planem, przy jednoczesnym zachowaniu jego długoterminowej stabilności. Rada zaleciła również Cyprowi zapewnienie odpowiedniego zastąpienia dochodu i dostępu do ochrony socjalnej dla wszystkich, wzmocnienie publicznych służb zatrudnienia, zwiększenie zasięgu działań i wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej skierowanych do młodzieży, promowanie elastycznej organizacji pracy,

[1] Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17.

lepsze dopasowanie kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, przeprowadzenie reformy systemu kształcenia i szkolenia, w tym systemu oceny nauczycieli, a także zwiększenie zaangażowania pracodawców i uczestnictwa osób uczących się w kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz dostępu do przystępnej cenowo wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Rada zaleciła również Cyprowi zapewnienie odpowiedniego dostępu do finansowania i płynności, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw, przyjęcie przepisów upraszczających procedury uzyskiwania niezbędnych zezwoleń i licencji przez inwestorów strategicznych, wznowienie realizacji projektów prywatyzacyjnych oraz przyspieszenie realizacji gotowych projektów inwestycji publicznych, a także promowanie inwestycji prywatnych w celu wspierania odbudowy gospodarki oraz ukierunkowanie inwestycji na zieloną i cyfrową transformację, w szczególności na czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii, gospodarowanie odpadami i gospodarkę wodną, zrównoważony transport, cyfryzację, badania naukowe i innowacje. Ponadto wezwano Cypr do wzmożenia działań w celu eliminowania cech systemu podatkowego, które ułatwiają osobom fizycznym i przedsiębiorstwom międzynarodowym agresywne planowanie podatkowe, w szczególności poprzez płatności transgraniczne. Cyprowi zalecono również poprawę wydajności i jakości, w tym cyfryzację, (i) systemu sądownictwa, w tym funkcjonowania sądów administracyjnych oraz przeprowadzenie przeglądu procedur cywilnych i zwiększenie poziomu specjalizacji sądów, oraz (ii) sektora publicznego, w tym funkcjonowania administracji publicznej i instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym oraz zarządzania podmiotami państwowymi, a także wdrożenie środków w celu wzmocnienia prawnego egzekwowania wierzytelności oraz wprowadzenia rzetelnego, bezpiecznego i sprawnego systemu wydawania i przenoszenia tytułów własności i praw do własności nieruchomości. Cypr wezwano również do ułatwienia zmniejszenia liczby kredytów zagrożonych, w tym poprzez ustanowienie skutecznej struktury zarządzania państwowej spółki zarządzania aktywami, podjęcie kroków w celu poprawy dyscypliny płatniczej oraz zwiększenie nadzoru nad spółkami skupującymi kredyty oraz nad pozabankowym sektorem finansowym, w tym poprzez pełną integrację organów nadzorujących ubezpieczenia i fundusze emerytalne. Ponadto Cypr wezwano do przyspieszenia reform antykorupcyjnych, zachowania niezależności prokuratury i wzmocnienia zdolności organów ścigania. Po dokonaniu oceny stanu wdrożenia tych zaleceń krajowych na chwilę przedłożenia planu odbudowy i zwiększania odporności Komisja stwierdza, że zalecenie dotyczące podjęcia wszelkich działań niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii, wspomożenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy zostało w pełni wdrożone.

(3) W dniu 2 czerwca 2021 r. Komisja opublikowała szczegółową ocenę sytuacji dla Cypru na podstawie art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011[2]. W analizie Komisji stwierdzono, że na Cyprze występuje nadmierne zakłócenie równowagi makroekonomicznej, w szczególności związane z wysokim poziomem zadłużenia zewnętrznego, długu publicznego i zadłużenia sektora prywatnego oraz nadal wysokim poziomem kredytów zagrożonych, a także ze znacznym deficytem obrotów bieżących.

[2] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

(4) [W zaleceniu Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro wezwano państwa członkowskie będące członkami strefy euro do podjęcia działań, w tym poprzez ich plany odbudowy i zwiększania odporności, m.in. w celu zapewnienia kursu polityki wspierającego odbudowę oraz dalszej poprawy konwergencji i odporności oraz trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. W zaleceniu Rady wezwano również do wzmocnienia krajowych ram instytucjonalnych, zapewnienia stabilności makrofinansowej oraz dokończenia budowy Unii gospodarczej i walutowej i wzmocnienia międzynarodowej roli euro.] [Jeżeli zalecenie Rady nie zostanie przyjęte do czasu przyjęcia decyzji wykonawczej Rady, proszę usunąć ten motyw.]

(5) W dniu 17 maja 2021 r. Cypr przedstawił Komisji swój krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241. Plan ten złożono po przeprowadzeniu, zgodnie z krajowymi uregulowaniami, procesu konsultacji z władzami lokalnymi, partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami młodzieżowymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami. Poczucie odpowiedzialności krajowej za plany odbudowy i zwiększania odporności jest podstawą ich pomyślnej realizacji oraz ich trwałego wpływu na szczeblu krajowym i wiarygodności na szczeblu unijnym Na podstawie art. 19 tego rozporządzenia Komisja oceniła adekwatność, skuteczność, efektywność oraz spójność planu odbudowy i zwiększania odporności, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oceny zawartymi w załączniku V do tego rozporządzenia.

(6) Plany odbudowy i zwiększania odporności powinny służyć realizacji ogólnych celów Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2021/241 oraz Instrumentu UE na rzecz Odbudowy ustanowionego rozporządzeniem Rady (UE) 2020/2094[3] w celu wspierania odbudowy po kryzysie wywołanym COVID-19. Powinny one promować spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną Unii poprzez przyczynianie się do realizacji sześciu filarów, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241.

(7) Realizacja planów odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich będzie stanowić skoordynowany wysiłek w zakresie inwestycji i reform w całej Unii. Dzięki skoordynowanej i jednoczesnej realizacji tych reform i inwestycji oraz wdrożeniu projektów transgranicznych, reformy i inwestycje będą się wzajemnie wzmacniać i generować pozytywne efekty zewnętrzne w całej Unii. W związku z tym około jedna trzecia wpływu instrumentu na wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy w państwach członkowskich powinna wynikać z efektów zewnętrznych pochodzących z innych państw członkowskich.

Wyważona reakcja przyczyniająca się do realizacji sześciu filarów

(8) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. a) i sekcją 2.1 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności stanowi w dużym stopniu (rating A) kompleksową i odpowiednio wyważoną reakcję na sytuację gospodarczą i społeczną, tym samym przyczyniając się odpowiednio do realizacji wszystkich sześciu filarów, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241,

[3] Rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 23).

z uwzględnieniem szczególnych wyzwań i alokacji finansowej dotyczących danego państwa członkowskiego.

(9) Plan odbudowy i zwiększania odporności składa się z szerokiego i wyważonego zestawu reform i inwestycji, który wspiera rozwiązywanie głównych wyzwań w zakresie polityk publicznych stojących przed cypryjskim społeczeństwem i gospodarką, stanowiąc jednocześnie odpowiednią reakcję na skutki pandemii COVID-19. Plan ten opracowano wokół nadrzędnego celu, jakim jest wzmocnienie odporności gospodarki oraz zwiększenie potencjału państwa w zakresie zrównoważonego pod względem gospodarczym, społecznym i środowiskowym długoterminowego wzrostu i dobrobytu. Plan koncentruje się na pięciu priorytetowych osiach polityki: ochrona zdrowia i ludności; przejście na zieloną gospodarkę; odporność i konkurencyjność gospodarki; transformacja cyfrowa; oraz rynek pracy, ochrona socjalna, edukacja i kapitał ludzki. W planie wyraźnie wyjaśniono, w jaki sposób każda oś polityki przyczynia się do realizacji sześciu filarów, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241. Sprzyja to zapewnieniu kompleksowego i spójnego podejścia do każdego filaru.

(10) Celem planu jest sprostanie kluczowym wyzwaniom związanym z zieloną transformacją, w tym wysokim emisjom gazów cieplarnianych, brakom w gospodarce wodnej i gospodarce odpadami oraz potrzebie ochrony różnorodności biologicznej i dzikiej fauny i flory. Działania podejmowane w tym kontekście obejmują wprowadzenie zielonego opodatkowania, reformę rynku energii elektrycznej, której towarzyszą ułatwienia we wprowadzaniu energii ze źródeł odnawialnych, renowacje budynków pod kątem poprawy efektywności energetycznej, ekologizację taboru pojazdów, ochronę lasów przed pożarami, ochronę ekosystemu morskiego i inteligentną gospodarkę wodną. Plan zawiera także działania mające przyczynić się do transformacji cyfrowej, z naciskiem na rozwiązania w zakresie łączności i administracji elektronicznej, a kwestie związane z cyfryzacją włączono do wielu innych działań przewidzianych w planie w innych dziedzinach, takich jak reforma wymiaru sprawiedliwości, systemu opieki zdrowotnej oraz systemu kształcenia i szkolenia. Transformację cyfrową przedsiębiorstw, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, wspiera się w ramach bezpośrednich działań mających na celu zwiększenie ich wydajności i konkurencyjności. Oczekuje się, że inteligentny, zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu będzie wspierany w ramach działań poprawiających dostęp przedsiębiorstw do finansowania, ukierunkowanych reform i inwestycji w zakresie badań i innowacji, reformy edukacji przyczyniającej się zarówno do poprawy jakości wyników nauczania, jak i zaspokojenia potrzeby zmniejszenia różnic społeczno-gospodarczych, a także działań na rzecz czystszego koszyka energetycznego i zmniejszenia śladu węglowego gospodarki w sposób sprawiedliwy i sprzyjający włączeniu społecznemu. Równocześnie komponent poświęcony stabilności finansowej i fiskalnej ma na celu wzmocnienie solidności sektora bankowego, poprawę funkcjonowania ram dotyczących niewypłacalności oraz zapobieganie wysokiemu zadłużeniu sektora prywatnego, a także skuteczniejszy i sprawiedliwszy system podatkowy, co zwiększy odporność gospodarki. Plan pomaga również sprostać wyzwaniom stojącym przed gospodarką cypryjską w zakresie konkurencyjności, wydajności i konieczności dywersyfikacji modelu wzrostu, za pośrednictwem reform i inwestycji w sektorze rolno-spożywczym, lekkim przetwórstwie przemysłowym, zrównoważonej turystyce i gospodarce o obiegu zamkniętym.

(11) Plan przyczynia się do zwiększania spójności i konwergencji gospodarczej, społecznej i terytorialnej Cypru z Unią dzięki działaniom poprawiającym dostępność, odporność i jakość systemu opieki zdrowotnej i systemu opieki długoterminowej, działaniom służącym renowacji infrastruktury społecznej, zwalczaniu ubóstwa energetycznego, wyrównywaniu dostępu do infrastruktury cyfrowej oraz zwiększaniu zatrudnienia i wsparcia społecznego dla grup szczególnie wrażliwych. Niektóre z tych działań powinny również przynieść korzyści w dziedzinie ochrony zdrowia oraz zapewnić odporność gospodarczą, społeczną i instytucjonalną, a także powinny działać w synergii z innymi ukierunkowanymi reformami i inwestycjami, takimi jak domykanie luk w systemie ochrony socjalnej, zmniejszenie niedopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy poprzez inicjatywy w zakresie podnoszenia i zmiany kwalifikacji oraz poradnictwo, a także modernizacja i cyfryzacja administracji i usług publicznych, w tym szkół i placówek opieki zdrowotnej. Polityka na rzecz następnego pokolenia, dzieci i młodzieży również zajmuje ważne miejsce w planie, obejmując modernizację i wzmocnienie systemu kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach, bardziej dostępną wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, lepsze docieranie do młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się, a także wspieranie na wszystkich poziomach rozwoju umiejętności istotnych dla transformacji cyfrowej i zielonej.

Sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w zaleceniach krajowych lub znacznej części tych wyzwań

(12) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) i sekcją 2.2. załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma przyczynić się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom, które zostały wskazane w skierowanych do Cypru zaleceniach krajowych, lub znacznej części tych wyzwań (rating A), w tym w zakresie ich aspektów fiskalnych, oraz w zaleceniach wydanych na podstawie art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, lub wyzwaniom wskazanym w innych stosownych dokumentach formalnie przyjętych przez Komisję w ramach europejskiego semestru.

(13) Plan zawiera obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które przyczyniają się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom gospodarczym i społecznym wskazanym w zaleceniach krajowych Rady skierowanych do Cypru w ramach europejskiego semestru w latach 2019 i 2020 lub znacznej części tych wyzwań. Ponieważ w planie odbudowy i zwiększania odporności uwzględniono powyższe wyzwania, ma on także przyczynić się do skorygowania nadmiernych zakłóceń równowagi makroekonomicznej[4], z którymi boryka się Cypr i które w szczególności są związane z wysokim zadłużeniem zewnętrznym, wysokim długiem sektora instytucji rządowych i samorządowych i sektora prywatnego oraz nadal wysokim odsetkiem kredytów zagrożonych, czemu towarzyszy znaczny deficyt obrotów bieżących.

(14) Oczekuje się, że rozbudowa sieci o bardzo wysokiej przepustowości na obszarach o niedostatecznym zasięgu sieci oraz system okablowania dostosowany do standardu „Gigabit” poprawią łączność internetową na Cyprze i przyczynią się do jej

[4] Te zakłócenia równowagi makroekonomicznej są przedmiotem zaleceń wydanych na podstawie art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 w latach 2019 i 2020.

upowszechnienia. Przewiduje się, że cyfryzacja usług rządowych oraz wprowadzenie e-sprawiedliwości, e-zdrowia i inteligentnych miast pomogą w transformacji cyfrowej. Ponadto oczekuje się, że plan poprawi skuteczność administracji publicznej wskutek wzmocnienia strategicznej roli działu kadr oraz zdolności administracji właściwych ministerstw do lepszego wdrażania polityki administracji publicznej i pełnienia funkcji związanych z zasobami ludzkimi, wprowadzenia nowych ram obsadzania wolnych stanowisk w służbie cywilnej oraz oceny wyników pracowników. Oczekuje się, że wprowadzenie nowych ram prawnych w odniesieniu do instytucji samorządowych na szczeblu lokalnym usprawni ich funkcjonowanie. Ponadto przewiduje się, że ustanowienie organu antykorupcyjnego pomoże w skuteczniejszym zwalczaniu korupcji, co powinno również przyczynić się do zapobiegania nieprawidłowościom w wykorzystaniu funduszy publicznych oraz ich wykrywania i korygowania. Plan obejmuje działania, które mają odnieść się do właściwości cypryjskiego systemu podatkowego, ułatwiających agresywne planowanie podatkowe, w szczególności przedsiębiorstwom wielonarodowym, w tym wprowadzenie podatku u źródła od transgranicznych wypłat dywidend, tantiemów i odsetek.

(15) Oczekuje się, że ustanowienie krajowego systemu monitorowania losów absolwentów oraz aktualizacja programów nauczania w szkołach średnich w celu poprawy umiejętności cyfrowych, umiejętności miękkich i umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, wraz z kilkoma programami szkoleniowymi mającymi na celu zwiększenie umiejętności cyfrowych, ekologicznych, niebieskich i w zakresie przedsiębiorczości w różnych grupach społecznych, poprawią jakość kształcenia i szkolenia oraz ich dostosowanie do potrzeb rynku pracy. Ponadto zgodnie z oczekiwaniami cyfryzacja systemu obsługującego programy zachęt do zatrudniania oraz opracowanie systemu zarządzania wynikami pracy dla publicznych służb zatrudnienia mają poprawić skuteczność działań i jakość usług. Zapewnienie doradztwa i poradnictwa, a także programu zachęt do zatrudniania młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się ma przyczynić się do zwiększenia wsparcia w zakresie docierania do osób młodych i ich aktywizacji. Można się spodziewać, że system kształcenia i szkolenia zostanie ulepszony dzięki nowemu systemowi oceny nauczycieli i szkół, wdrożeniu krajowego planu działania na rzecz rozwiązania problemu niedopasowania umiejętności, rozszerzeniu bezpłatnej, obowiązkowej edukacji przedszkolnej od czwartego roku życia oraz utworzeniu dwóch modelowych szkół technicznych, co przyczyni się do dalszego wzmocnienia kształcenia i szkolenia zawodowego. Ponadto oczekuje się, że inwestycje we wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem oraz przyjęcie krajowej strategii i planu działania poprawią jakość i przystępność cenową wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. W planie przewidziano również ustawę regulującą elastyczną organizację pracy w postaci telepracy oraz rozszerzenie ochrony socjalnej na osoby samozatrudnione i pracowników zatrudnionych według nowych form zatrudnienia zgodnie z odpowiednimi zaleceniami krajowymi. Oczekuje się, że realizacja planu zwiększy możliwości, jakość i odporność systemów opieki zdrowotnej i ochrony ludności poprzez działania mające na celu modernizację sprzętu i utworzenie specjalnych systemów informacyjnych, a także promowanie inwestycji w systemy komunikacji i e-zdrowie. Przewiduje się również rozbudowę i budowę dodatkowych jednostek opieki specjalistycznej.

(16) Można oczekiwać, że ustanowienie krajowej agencji promocyjnej oraz wprowadzenie programów i systemów finansowania poprawi dostęp do finansowania i płynność finansową, zwłaszcza w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw. Programy

dotacji na badania naukowe i innowacje oraz utworzenie centralnego biura transferu wiedzy mają zwiększyć inwestycje w badania naukowe i innowacje.

(17) Plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera działania, które mają przyczynić się do zielonej transformacji. W planie promuje się produkcję i wykorzystanie energii w sposób czysty i efektywny za pomocą różnych działań, które obejmują zielone opodatkowanie, otwarcie rynku energii elektrycznej, wsparcie zielonych inwestycji oraz projekty renowacji budynków i innej infrastruktury. Plan obejmuje również działania mające na celu wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej lasów i ochrony ekosystemu morskiego. Działania związane z gospodarką odpadami i gospodarką wodną służą zmniejszeniu strat wody, modernizacji istniejącej infrastruktury i gospodarki wodnej. Ponadto przewiduje się inwestycje w pojazdy bezemisyjne lub niskoemisyjne oraz w transformację cyfrową sektora transportu w celu promowania zrównoważonego transportu.

(18) Celem tego planu jest ograniczenie ryzyka w sektorze bankowym związanego z dotychczasowymi kredytami zagrożonymi poprzez specjalny plan działania, jak również dzięki działaniom mającym na celu poprawę warunków pracy podmiotów zajmujących się skupowaniem i obsługą kredytów. Jeżeli chodzi o wysokie zadłużenie sektora prywatnego i dyscyplinę płatniczą, w planie zaproponowano poprawę monitorowania długów, usprawnienie funkcjonowania ram dotyczących niewypłacalności oraz strategię zwalczania analfabetyzmu finansowego. Oczekuje się, że lepszy nadzór nad sektorami ubezpieczeń i funduszy emerytalnych zostanie osiągnięty dzięki zwiększeniu dostępnych zasobów ludzkich i udoskonaleniu dostępnych narzędzi nadzoru.

(19) Zalecenia dotyczące natychmiastowej reakcji na pandemię środkami polityki fiskalnej można uznać za wykraczające poza zakres cypryjskiego planu odbudowy i zwiększania odporności, niezależnie od faktu, że Cypr zasadniczo adekwatnie i wystarczająco zareagował na potrzebę natychmiastowego wsparcia gospodarki za pomocą środków fiskalnych w latach 2020 i 2021, zgodnie z postanowieniami ogólnej klauzuli wyjścia.

Przyczynienie się do potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy oraz odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej

(20) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. c) i sekcją 2.3 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma mieć duży wpływ (rating A) na wzmocnienie potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy oraz zwiększenie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej państwa członkowskiego, przyczyniając się do realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym poprzez promowanie polityki na rzecz dzieci i młodzieży, złagodzenia skutków gospodarczych i społecznych kryzysu związanego z COVID-19, a przez to do wzmocnienia spójności i konwergencji gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Unii.

(21) Z symulacji przedstawionych przez służby Komisji wynika, że plan może przyczynić się do zwiększenia PKB Cypru o 1,1–1,8 % do 2026 r.[5]. Plan obejmuje szeroki zestaw inwestycji w kapitał fizyczny i ludzki oraz reform, które mają przyczynić się do

[5] Takie symulacje odzwierciedlają ogólny wpływ NextGenerationEU, który obejmuje również finansowanie na rzecz REACT-EU, oraz zwiększone finansowanie na rzecz programu „Horyzont Europa”, InvestEU, FST, rozwoju obszarów wiejskich i RescEU. Symulacje te nie obejmują możliwego pozytywnego wpływu reform strukturalnych, który może być znaczny.

wzrostu gospodarczego i zwiększenia zatrudnienia. Plan ma na celu przyspieszenie ożywienia gospodarczego na Cyprze i stworzenie podstaw dla modelu zrównoważonego wzrostu gospodarczego w perspektywie długoterminowej. Działania uwzględnione w planie mają zmniejszyć podatność państwa na wstrząsy poprzez poprawę potencjału wzrostu, tworzenie miejsc pracy i zwiększenie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej. Plan ma się również przyczynić do wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym poprzez promowanie strategii politycznych stwarzających równe szanse wszystkim dzieciom i zwiększających zatrudnienie ludzi młodych, a także pomóc Cyprowi w przekształceniu się w społeczeństwo integracyjne z dobrym dostępem do opieki zdrowotnej oraz wydajną i zrównoważoną gospodarką.

(22) Cypryjski plan dotyczy zatrudnienia, edukacji i umiejętności oraz wyzwań społecznych istotnych dla wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych. Aby wspierać równość szans i dostęp do zatrudnienia, w planie proponuje się reformy mające na celu zwiększenie umiejętności cyfrowych i ekologicznych, modernizację systemu oceny nauczycieli i szkół oraz rozwiązanie problemu ogólnego niedopasowania umiejętności. Przewiduje się również inwestycje służące podniesieniu poziomu kształcenia i szkolenia zawodowego oraz zapewnienie wsparcia aktywizacyjnego dla osób młodych, co stanowi uzupełnienie działań w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Aby poprawić dynamikę rynku pracy i warunki pracy, Cypr zaproponował szereg działań, w tym legislacyjnych, mających na celu zwiększenie dostępności elastycznej organizacji pracy. W planie przyjęto zintegrowane podejście do usług i strategii politycznych rynku pracy, takich jak publiczne służby zatrudnienia i aktywna polityka rynku pracy, zgodnie z zaleceniem Komisji w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia[6]. Główną grupą docelową jest młodzież, a plan obejmuje ukierunkowaną zachętę do zatrudniania powiązaną ze szkoleniami. Aby poprawić ochronę socjalną i włączenie społeczne, w planie zaproponowano działania wspierające deinstytucjonalizację i usługi opieki długoterminowej.

(23) W planie przedstawiono kompleksowy zestaw działań mających na celu sprostanie wyzwaniom rynku pracy i poprawę spójności społecznej. Działania te obejmują reformy i inwestycje w zakresie edukacji i umiejętności, polityki aktywizacji i usług społecznych, zwalczania nierówności, modernizacji rynku pracy oraz zwiększenia włączenia społecznego. Plan zawiera szczegółową mapę wybranych interwencji mających zaradzić słabym punktom określonym w tablicy wskaźników społecznych stanowiącej podstawę Europejskiego filaru praw socjalnych.

(24) Plan obejmuje reformy administracji publicznej mające na celu przyspieszenie transformacji cyfrowej administracji, zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorstw oraz dalsze przyspieszenie planowania i zatwierdzania projektów inwestycji publicznych. Oczekuje się, że działania te sprawią, iż w perspektywie długoterminowej klimat biznesowy będzie bardziej sprzyjał inwestycjom, a gospodarka stanie się bardziej konkurencyjna, dzięki zapewnieniu efektywnych usług administracji cyfrowej i umożliwieniu osiągania długotrwałych efektów w zakresie zwiększenia wydajności.

[6] Zalecenie Komisji (UE) 2021/402 z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (EASE) (Dz.U. L 80 z 8.3.2021).

Zasada „Nie czyń poważnych szkód”

(25) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. d) i sekcją 2.4 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma przyczynić się do zapewnienia, aby żadne z działań (rating A) służących realizacji reform i projektów inwestycyjnych ujętych w planie odbudowy i zwiększania odporności nie czyniło poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852[7] (zasada „nie czyń poważnych szkód”).

(26) Plan odbudowy i zwiększania odporności Cypru ma zapewnić, aby żadne z ujętych w nim działań nie powodowało poważnych szkód w zakresie żadnego z sześciu celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia (UE) 2020/852, obejmujących: łagodzenie zmian klimatu i adaptację do nich, zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę oraz ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Cypr przedstawił uzasadnienia w oparciu o wytyczne techniczne Komisji Europejskiej dotyczące zasady „nie czyń poważnych szkód” (2021/C 58/01).

(27) W odniesieniu do działań, w przypadku których zaproszenia do składania wniosków lub zaproszenia do wyrażenia zainteresowania powinny być konieczne, aby można było wybrać konkretne projekty w przyszłości, zasada „nie czyń poważnych szkód” powinna być przestrzegana. Odbywa się to poprzez zagwarantowanie, za pomocą odpowiednich kamieni milowych związanych z tymi działaniami, że specyfikacja istotnych warunków zamówienia w zaproszeniach do składania wniosków lub zaproszeniach do wyrażenia zainteresowania zawiera kryteria wyłączenia uniemożliwiające wybór działań, które mogą poważnie zaszkodzić celom środowiskowym.

Przyczynienie się do zielonej transformacji, w tym do różnorodności biologicznej

(28) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. e) i sekcją 2.5 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do zielonej transformacji, w tym do różnorodności biologicznej, lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające realizację celów klimatycznych stanowią kwotę wynoszącą 41 % łącznej alokacji w ramach planu, obliczoną zgodnie z metodyką określoną w załączniku VI do rozporządzenia (UE) 2021/241. Zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności jest spójny z informacjami zawartymi w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021-2030.

(29) Jeżeli chodzi o wkład w realizację celów Unii na rok 2030 w zakresie klimatu i energii, wdrożenie planu ma pomóc w sprostaniu niektórym z głównych wyzwań w zakresie polityk publicznych wskazanych w zaleceniach Komisji w sprawie cypryjskiego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Plan obejmuje reformy związane z wprowadzeniem zielonego opodatkowania, liberalizacją rynku energii elektrycznej, ułatwieniami w zakresie renowacji energetycznej budynków oraz przyspieszeniem mobilności elektrycznej. Plan obejmuje ponadto szeroki zakres

[7] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

inwestycji w efektywność energetyczną i energię odnawialną, skierowanych do gospodarstw domowych, przedsiębiorstw, gmin i szerzej rozumianego sektora publicznego oraz organizacji pozarządowych. W planie uwzględniono inwestycje związane z masowym wprowadzeniem inteligentnych liczników, jak również projekt EuroAsia Interconnector, który powinien wspierać wytwarzanie energii elektrycznej z czystszych źródeł, w szczególności ze źródeł odnawialnych. W planie promuje się również zastąpienie pojazdów konwencjonalnych pojazdami bezemisyjnymi i niskoemisyjnymi, stosowanie alternatywnych, czystszych paliw i środków transportu, a także korzystanie z transportu publicznego.

(30) Zgodnie z oczekiwaniami realizacja planu przyczyni się również do osiągnięcia celów unijnej polityki ochrony środowiska, kładąc szczególny nacisk na gospodarkę wodną i gospodarkę o obiegu zamkniętym. Plan obejmuje reformę gospodarki wodnej, a także zestaw wzajemnie powiązanych i wzmacniających się inwestycji mających na celu modernizację gospodarki wodnej i uczynienie jej bardziej zrównoważoną. W planie uwzględniono również działania mające wzmocnić gospodarkę o obiegu zamkniętym w sektorze turystyki i w sektorze przemysłowym, jak również zintensyfikować zrównoważone praktyki w zakresie gospodarowania odpadami, w tym recyklingu. W planie odniesiono się także do wyzwań związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu poprzez szereg działań ochronnych i zapobiegawczych w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej lasów i zarządzania przeciwpowodziowego. Kwestią ochrony różnorodności biologicznej zajęto się w ramach jednego działania, które dotyczy ochrony ekosystemu morskiego przed zagrożeniami.

Przyczynianie się do transformacji cyfrowej

(31) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. f) i sekcją 2.6 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności zawiera działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do transformacji cyfrowej lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające realizację celów cyfrowych stanowią kwotę wynoszącą 23 % łącznej alokacji w ramach planu, obliczoną zgodnie z metodyką określoną w załączniku VII do rozporządzenia (UE) 2021/241.

(32) W zaproponowanym planie odbudowy i zwiększania odporności Cypr kładzie duży nacisk na transformację cyfrową i związane z nią wyzwania we wszystkich sektorach, o czym świadczy fakt, że przeznaczył na ten cel znaczną część całkowitego budżetu, a aspekty cyfrowe odgrywają dużą rolę w przypadku większości komponentów planu.

(33) Prawie każdy komponent obejmuje działania bezpośrednio wspierające transformację cyfrową lub ukierunkowane na związane z nią wyzwania. Największy wkład wnoszą komponenty dotyczące infrastruktury łączności i cyfryzacji sektora publicznego, a następnie trzy komponenty dotyczące e-sprawiedliwości, stabilności fiskalnej i finansowej oraz wspierania umiejętności cyfrowych. Dlatego też działania związane z transformacją cyfrową lub z podejmowaniem wyzwań z niej wynikających są rozłożone w całym planie. Oczekuje się, że przyczynią się one do transformacji cyfrowej kilku sektorów gospodarczych i społecznych, takich jak edukacja lub sektor ochrony zdrowia, oraz do sprostania specyficznym dla tego państwa wyzwaniom wynikającym z transformacji cyfrowej.

Trwały wpływ

(34) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. g) i sekcją 2.7 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan odbudowy i zwiększania odporności ma mieć trwały wpływ na Cypr w dużym stopniu (rating A).

(35) W planie przedstawiono szereg działań mających przyczynić się do transformacji cyfrowej oraz do rozwiązania problemu niskiego poziomu cyfrowych usług publicznych. Przewidziane działania mają zapewnić 100 % ludności mieszkającej w zorganizowanych społecznościach dostęp do stacjonarnych i bezprzewodowych, w tym ruchomych, łączy szerokopasmowych o bardzo wysokiej przepustowości, czyli 5G, w tym wdrożenie 5G wzdłuż głównych korytarzy naziemnych, oraz umożliwić powszechny i przystępny cenowo dostęp do połączeń gigabitowych, w tym łączności 5G, na wszystkich obszarach miejskich i wiejskich. Plan ma również na celu promowanie administracji elektronicznej za pomocą szeregu reform i inwestycji. Oczekuje się, że projekty cyfrowe, takie jak cyfrowa transformacja sądów, inteligentne miasta i cyfryzacja procesu stanowienia prawa, w połączeniu z projektami dotyczącymi poprawy systemu zarządzania, oceny i rekrutacji pracowników administracji publicznej oraz restrukturyzacji władz lokalnych, spowodują strukturalną i trwałą zmianę w funkcjonowaniu administracji publicznej i systemu wymiaru sprawiedliwości, co powinno ostatecznie poprawić otoczenie działalności gospodarczej. Kluczowym elementem planu dotyczącym zmian strukturalnych w instytucjach jest powołanie niezależnego organu, który koordynowałby i nadzorował działania mające na celu zwalczanie korupcji.

(36) Oczekuje się, że przeprowadzenie reform i inwestycji przewidzianych w cypryjskim planie przyniesie trwałe zmiany w systemie kształcenia i szkolenia oraz na rynku pracy. Plan obejmuje poważne reformy systemu kształcenia, takie jak wprowadzenie nowego systemu oceny nauczycieli i szkół, rozszerzenie bezpłatnej obowiązkowej edukacji przedszkolnej oraz dostosowanie programów nauczania w szkolnictwie wyższym i średnim do potrzeb rynku pracy. Plan zakłada również prowadzenie szkoleń rozwijających umiejętności cyfrowe studentów, osób pracujących i bezrobotnych. Ponadto plan obejmuje opracowanie kompleksowej krajowej strategii na rzecz rozwiązania problemu niedopasowania umiejętności, a także przygotowanie krajowej strategii na rzecz wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Działania te mają poprawić jakość kształcenia i szkolenia wszystkich grup wiekowych oraz wyniki uczniów, a także sprawią, że system edukacji będzie lepiej powiązany z rynkiem pracy.

(37) Trwały wpływ planu można również zwiększyć, wykorzystując synergię między planem a innymi programami finansowanymi z funduszy w ramach polityki spójności, w szczególności poprzez znaczące działania ukierunkowane na wyzwania terytorialne i promowanie zrównoważonego rozwoju.

Monitorowanie i realizacja

(38) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. h) i sekcją 2.8 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 ustalenia zaproponowane w planie odbudowy i zwiększania odporności są adekwatne (rating A), aby zapewnić skuteczne monitorowanie i realizację planu odbudowy i zwiększania odporności, w tym planowanego harmonogramu działań, kamieni milowych i wartości docelowych oraz związanych z nimi wskaźników.

(39) Komitet monitorujący, któremu przewodniczy dyrektor generalny Dyrekcji generalnej ds. programów europejskich, koordynacji i rozwoju („DG EPCD") i w którym zasiadają szefowie ministerstw i wiceministrowie zaangażowani w realizację planu, jest odpowiedzialny za centralne monitorowanie postępów w realizacji. Ogólna odpowiedzialność za monitorowanie i realizację planu odbudowy i zwiększania odporności spoczywa na Dyrekcji ds. odbudowy i odporności DG EPCD, która pełni rolę organu koordynującego. Rola ta polega na koordynowaniu wdrażania działań, poświadczaniu osiągnięcia kamieni milowych i wartości docelowych, sporządzaniu sprawozdań z postępów oraz utrzymywaniu kontaktów z Komisją, w tym na składaniu wniosków o płatność na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241. W pełnieniu tej roli dyrekcję wspierają dwa wyspecjalizowane organy monitorujące, które poświadczają osiągnięcie kamieni milowych i wartości docelowych w odniesieniu do działań przewidzianych w planie, które wymagają specjalistycznego wkładu. Za realizację poszczególnych inwestycji i reform przewidzianych w planie odpowiedzialne są instytucje wykonawcze.

(40) Kamienie milowe i wartości docelowe przewidziane w planie Cypru stanowią odpowiedni system służący monitorowaniu realizacji planu. Są one wystarczająco jasne, realistyczne i wyczerpujące, aby zapewnić możliwość prześledzenia i zweryfikowania ich realizacji, a proponowane wskaźniki dla tych kamieni milowych i wartości docelowych są adekwatne, akceptowalne i wiarygodne. Kamienie milowe i wartości docelowe odnoszą się również do zakończonych już działań, które kwalifikują się zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241. Do uzasadnienia wniosku o wypłatę wymagane jest osiągnięcie w zadowalającym stopniu tych kamieni milowych i wartości docelowych. Mechanizmy weryfikacji, gromadzenie danych i obowiązki opisane przez władze Cypru wydają się wystarczająco solidne, by odpowiednio uzasadnić wnioski o wypłatę środków po uznaniu, że kamienie milowe i wartości docelowe zostały osiągnięte.

(41) Państwa członkowskie powinny zadbać o to, by informowano o wsparciu finansowym udzielonym w ramach Instrumentu i potwierdzano takie wsparcie zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) 2021/241. W ramach Instrumentu Wsparcia Technicznego można wystąpić o wsparcie techniczne, służące pomocą państwom członkowskim w realizacji ich planu.

Kalkulacja kosztów

(42) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. i) i sekcją 2.9 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 przedstawione w planie uzasadnienie kwoty szacunkowych łącznych kosztów planu odbudowy i zwiększania odporności jest w umiarkowanym stopniu (rating B) racjonalne i wiarygodne, zgodne z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalne do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.

(43) W przypadku większości działań przedstawione informacje na temat kalkulacji kosztów są dość szczegółowe, metodyka jest dobrze wyjaśniona, a obliczenia są łatwe do prześledzenia i poparte dowodami. Z przedstawionych informacji wynika, że koszty odpowiadałyby charakterowi i rodzajowi przewidywanych reform i inwestycji, co potwierdza ich zasadność. Niewielką część kosztów oceniono jednak jako racjonalne i wiarygodne jedynie w umiarkowanym stopniu. Na koniec, szacunkowy łączny koszt planu odbudowy i zwiększania odporności jest zgodny z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalny do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.

Ochrona interesów finansowych

(44) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. j) i sekcją 2.10 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 ustalenia zaproponowane w planie odbudowy i zwiększania odporności oraz dodatkowe środki zawarte w niniejszej decyzji są adekwatne (rating A), aby zapobiegać korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, a także aby je wykrywać i eliminować, podczas korzystania ze środków finansowych udostępnionych na podstawie tego rozporządzenia, i ustalenia te mają skutecznie zapobiegać podwójnemu finansowaniu w ramach tego rozporządzenia i innych programów unijnych. Pozostaje to bez uszczerbku dla stosowania innych instrumentów i narzędzi służących propagowaniu i egzekwowaniu przestrzegania prawa Unii, w tym stosowanych w celu zapobiegania korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów oraz ich wykrywania i korygowania, a także w celu ochrony finansów Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092[8].

(45) System kontroli i audytu opracowany przez Cypr jest spójnie zaprojektowany w celu spełnienia wymogów rozporządzenia (UE) 2021/241. W szczególności, do czasu opracowania specjalnego systemu monitorowania informacji na potrzeby zarządzania planem i monitorowania jego realizacji zgodnie z art. 22 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) 2021/241, należy ustanowić odpowiedni przejściowy system repozytorium. W przejściowym systemie repozytorium lub w specjalnym systemie monitorowania informacji należy rejestrować i przechowywać odpowiednie dane związane z realizacją planu odbudowy i zwiększania odporności, w szczególności dotyczące realizacji kamieni milowych i wartości docelowych, dane dotyczące odbiorców końcowych, wykonawców, podwykonawców, beneficjentów rzeczywistych zgodnie z art. 22 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) 2021/241. Zgodnie z art. 20 ust. 5 lit. e) rozporządzenia (UE) 2021/241 Cypr powinien wdrożyć przejściowy system repozytorium lub specjalny system monitorowania informacji z wymaganymi funkcjami, aby spełnić wymogi określone w art. 22 tego rozporządzenia, potwierdzając zakończenie jego wdrożenia wraz ze złożeniem pierwszego wniosku o płatność. Specjalny audyt systemu powinien potwierdzić, że posiada on wymagane funkcje zgodnie z art. 22 ust. 2 lit. d) rozporządzenia (UE) 2021/241.

(46) System kontroli wewnętrznej opiera się na wiarygodnych procesach i strukturach. Role i obowiązki podmiotów w zakresie kontroli i audytów są jasne, adekwatne funkcje kontrolne są stosownie rozdzielone, a niezależność podmiotów przeprowadzających audyty zapewniona. Podmioty odpowiedzialne za kontrole dysponują uprawnieniami prawnymi i zdolnościami administracyjnymi do pełnienia przewidzianych dla nich ról i zadań. Opisane w planie procedury kontroli i audytu weszły w życie, a obowiązki zaangażowanych organów określono w drodze decyzji Rady Ministrów zatwierdzającej plan. Wyznaczonymi organami audytowymi są Urząd Kontroli Republiki Cypryjskiej oraz Służba Audytu Wewnętrznego Republiki Cypryjskiej. Są one upoważnione do przeprowadzania audytów *ex post* w celu sprawdzenia, czy instytucje wykonawcze stosują procedury zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i konfliktom interesów oraz wykrywania i korygowania tych zjawisk przy wykorzystywaniu środków przewidzianych w rozporządzeniu (UE)

[8] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 1).

2021/241. Ponadto na kilku poziomach obowiązują ustalenia kontrolne pozwalające uniknąć podwójnego finansowania z innych programów unijnych, a także służące zapewnieniu zgodności z obowiązującymi przepisami.

Spójność planu

(47) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. k) i sekcją 2.11 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241 plan zawiera w dużym stopniu (rating A) działania służące realizacji reform i projektów inwestycji publicznych, które mają spójny charakter.

(48) Reformy i inwestycje przedstawione w cypryjskim planie odbudowy i zwiększania odporności wzajemnie się uzupełniają. Opierają się one na kompleksowym planie wzrostu, co gwarantuje, że będą one spójnie przyczyniać się w przyszłości do inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. Pięć głównych osi polityki planu: „Odporny i skuteczny system opieki zdrowotnej, wzmocniona ochrona ludności", „Neutralność klimatyczna, efektywność energetyczna i rozpowszechnienie energii odnawialnej", „Wzmocnienie odporności i konkurencyjności gospodarki", „W kierunku ery cyfrowej" oraz „Rynek pracy, ochrona socjalna, edukacja i kapitał ludzki" są ze sobą powiązane i wzajemnie się wzmacniają. Obejmują one działania związane z transformacją cyfrową, które są kluczowymi czynnikami sprzyjającymi zielonej transformacji cypryjskiej gospodarki oraz przejściu na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Plan obejmuje również reformy, które wzmacniają planowane inwestycje, np. w sektorze gospodarki wodnej, oraz reformę podatkową mającą na celu zachęcanie do ograniczania emisji i realizowania zielonych inwestycji. Oś polityki „Wzmocnienie odporności i konkurencyjności gospodarki" obejmuje inwestycje publiczne mające na celu zwiększenie konkurencyjności, wsparcie wydajności i długofalowego wzrostu oraz tworzenie nowych miejsc pracy, wspierane przez reformy ukierunkowane na poprawę ram instytucjonalnych, a tym samym otoczenia działalności gospodarczej. Oś polityki „Rynek pracy, ochrona socjalna, edukacja i kapitał ludzki" przyczynia się do zielonej i cyfrowej transformacji poprzez udoskonalenie systemu edukacji i rozwoju umiejętności na wszystkich poziomach, wyposażając w ten sposób społeczeństwo cypryjskie w niezbędne umiejętności, zapewniając, aby transformację zieloną i cyfrową przeprowadzano w sposób rzetelny, dzięki priorytetowemu traktowaniu tworzenia trwałych miejsc pracy, w szczególności dla osób młodych, jak również poprzez inwestycje w usługi opieki społecznej, podczas gdy oś polityki „Odporny i skuteczny system opieki zdrowotnej, wzmocniona ochrona ludności" ma na celu zapewnienie powszechnego dostępu do wysokiej jakości i skutecznych świadczeń zdrowotnych, w tym usług cyfrowych. W celu zapewnienia większej spójności między instrumentami, w szczególności z funduszami w ramach europejskiej polityki spójności, zachęca się do wyważonego terytorialnego podziału zasobów.

Równość

(49) Plan obejmuje szereg środków należących do różnych komponentów, które mają przyczynić się do sprostania wyzwaniom w dziedzinie równości płci i równych szans dla wszystkich. Do szczególnie istotnych działań należą te mające na celu poprawę dostępu do wysokiej jakości wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem po przystępnych cenach oraz do opieki długoterminowej, a także promowanie elastycznej organizacji pracy ułatwiającej aktywizację zawodową osób sprawujących opiekę, w szczególności kobiet, włączenie społeczne i zmniejszenie nierówności społeczno-gospodarczych. W planie poruszane są również wyzwania dotyczące

przedsiębiorczości kobiet czy analfabetyzmu finansowego starszych kobiet. Oczekuje się, że wsparcie dla młodzieży niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się przyniesie korzyści osobom młodym ze środowisk podatnych na zagrożenia, w tym ze środowisk migracyjnych. W całym planie uwzględniono potrzeby osób niepełnosprawnych, oraz zawarto w nim cel ilościowy dotyczący poprawy charakterystyki energetycznej w gospodarstwach domowych osób niepełnosprawnych.

Samoocena bezpieczeństwa

(50) Plan obejmuje samoocenę bezpieczeństwa w odniesieniu do inwestycji w zdolności cyfrowe i łączność. Jeżeli chodzi o inwestycje w łączność, w planie określono istotne kwestie dotyczące bezpieczeństwa i związane z nimi zagrożenia oraz wskazano środki łagodzące, które należy zastosować w odniesieniu do każdej z nich w oparciu o wspólne obiektywne kryteria zawarte w unijnym zestawie narzędzi na potrzeby cyberbezpieczeństwa sieci 5G.

Projekty transgraniczne i dotyczące wielu krajów

(51) Cypr uwzględnił w swoim planie dwa projekty transgraniczne dotyczące elektrycznych połączeń wzajemnych i kabli podmorskich do przesyłu danych. Oba projekty charakteryzuje element transgraniczny wspólny z Grecją. Po pierwsze, budowa połączenia wzajemnego EuroAsia ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa dostaw i bardziej konkurencyjnych hurtowych cen energii elektrycznej oraz umożliwienie większego wykorzystania energii elektrycznej z czystszych źródeł, w szczególności odnawialnych, poprzez połączenie sieci energetycznej Cypru z kontynentalnym systemem w Unii za pośrednictwem greckiej sieci na Krecie. Jest to część większej inwestycji polegającej na budowie transgranicznego połączenia wzajemnego o łącznej długości 1 208 km pomiędzy Kretą, Cyprem i Izraelem. Po drugie, jeśli chodzi o kable podmorskie, projekt ma na celu stworzenie dla Cypru odpornego szkieletowego połączenia internetowego o wysokiej przepustowości dzięki nowym podmorskim łączom do transmisji danych między Cyprem a Grecją. Oczekuje się, że uruchomienie nowej, oddzielnej trasy szkieletowej między Cyprem a Grecją przyczyni się do poprawy łączności na Cyprze. Przewiduje się również, że będzie to miało pozytywny wpływ na dostępną przepustowość i oferty handlowe w zakresie połączeń szkieletowych niezbędnych do świadczenia bardzo szybkich usług użytkownikom końcowym. Ponadto oczekuje się, że trasa ta zapewni wyższą wydajność w porównaniu z istniejącymi, przestarzałymi kablami.

Proces konsultacji

(52) Na podstawie streszczenia procesu konsultacji zawartego w planie przeprowadzono konsultacje ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami, takimi jak partnerzy społeczni, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i organizacje młodzieżowe, na etapie przygotowywania planu i zgodnie z krajowymi ramami prawnymi. W ramach swoich obowiązków różne ministerstwa, służby państwowe i władze lokalne były zaangażowane na wczesnym etapie, a także na licznych etapach opracowywania planu. Parlament był regularnie informowany o treści planu. Ponadto przeprowadzono konsultacje z cypryjską Radą ds. Gospodarki i Konkurencyjności, będącą odpowiednikiem krajowej rady ds. produktywności. W wyniku konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami część początkowo planowanych reform i inwestycji dostosowano lub usunięto z planu.

(53) Oczekuje się, że proces koordynacji ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami, w tym partnerami społecznymi i społeczeństwem obywatelskim, będzie miał miejsce również na etapie realizacji planu. Aby zapewnić odpowiedzialność odpowiednich podmiotów, kluczowe znaczenie ma zaangażowanie wszystkich odpowiednich władz lokalnych i zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, w całym okresie realizacji inwestycji i reform przewidzianych w planie.

Pozytywna ocena

(54) Po pozytywnej ocenie Komisji w sprawie planu odbudowy i zwiększania odporności Cypru i stwierdzeniu, że plan ten spełnia w zadowalający sposób kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, zgodnie z art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia, w niniejszej decyzji należy określić reformy i projekty inwestycyjne niezbędne do zrealizowania planu, odpowiednie kamienie milowe, wartości docelowe i wskaźniki, a także kwotę udostępnianą przez Unię na wdrożenie planu w formie bezzwrotnego wsparcia finansowego i wsparcia w formie pożyczki.

Wkład finansowy

(55) Szacunkowy łączny koszt planu odbudowy i zwiększania odporności Cypru wynosi 1 206 400 000 EUR. Ponieważ plan odbudowy i zwiększania odporności spełnia w zadowalający sposób kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, a ponadto kwota szacunkowych łącznych kosztów planu odbudowy i zwiększania odporności jest wyższa od maksymalnego wkładu finansowego dostępnego dla Cypru, wkład finansowy przydzielony na plan odbudowy i zwiększania odporności Cypru powinien być równy łącznej kwocie wkładu finansowego dostępnego dla Cypru.

(56) Zgodnie z art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 obliczenie maksymalnego wkładu finansowego dla Cypru jest aktualizowane do dnia 30 czerwca 2022 r. Tym samym, zgodnie z art. 23 ust. 1 tego rozporządzenia, kwotę dla Cypru należy teraz udostępnić do celów zaciągnięcia zobowiązania prawnego do dnia 31 grudnia 2022 r. Jeżeli będzie to konieczne w związku z aktualizacją maksymalnego wkładu finansowego, Rada, działając na wniosek Komisji, powinna zmienić bez zbędnej zwłoki niniejszą decyzję, aby uwzględnić zaktualizowany maksymalny wkład finansowy.

(57) Aby wesprzeć dodatkowe reformy i inwestycje, Cypr wystąpił ponadto o wsparcie w formie pożyczki. Maksymalna wielkość pożyczki, o którą wystąpił Cypr, wynosi mniej niż 6,8 % jego dochodu narodowego brutto z 2019 r. w cenach bieżących. Kwota szacunkowych łącznych kosztów planu odbudowy i zwiększania odporności jest wyższa niż suma wkładu finansowego dostępnego dla Cypru i wsparcia w formie pożyczki, o które wystąpiono.

(58) Wsparcie, które zostanie udostępnione, ma być finansowane z pożyczek zaciąganych przez Komisję w imieniu Unii na podstawie art. 5 decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053[9]. Płatności wsparcia należy dokonać w transzach, gdy Cypr w zadowalający sposób osiągnie odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe wskazane w odniesieniu do realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności.

[9] Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom (Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1).

(59) Cypr wystąpił o płatność zaliczkową w wysokości 13 % wkładu finansowego i 13 % pożyczki. Kwotę tę należy udostępnić Cyprowi z zastrzeżeniem wejścia w życie umowy w sprawie finansowania przewidzianej w art. 23 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241 i umowy pożyczki przewidzianej w art. 15 ust. 2 tego rozporządzenia i zgodnie z tymi umowami.

(60) Niniejsza decyzja powinna pozostawać bez uszczerbku dla wyniku wszelkich procedur dotyczących przyznawania funduszy unijnych w ramach jakiegokolwiek innego programu UE niż na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241 lub procedur dotyczących zakłóceń funkcjonowania rynku wewnętrznego, które mogą zostać wszczęte, w szczególności na mocy art. 107 i 108 Traktatu. Niniejsza decyzja nie uchyla obowiązku powiadomienia Komisji przez państwo członkowskie, na podstawie art. 108 Traktatu, o przypadkach potencjalnej pomocy państwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1
Zatwierdzenie oceny planu odbudowy i zwiększania odporności

Zatwierdza się ocenę planu odbudowy i zwiększania odporności Cypru na podstawie kryteriów przewidzianych w art. 19 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241. Reformy i projekty inwestycyjne w ramach planu odbudowy i zwiększania odporności, ustalenia oraz harmonogram monitorowania i realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności, w tym odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe oraz dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe związane z płatnością pożyczki, odpowiednie wskaźniki dotyczące osiągnięcia planowanych kamieni milowych i wartości docelowych oraz ustalenia dotyczące sposobu zapewnienia Komisji pełnego dostępu do odpowiednich danych bazowych określono w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2
Wkład finansowy

1. Unia udostępnia Cyprowi wkład finansowy w formie bezzwrotnego wsparcia w wysokości 1 005 946 047 EUR[10]. Kwota 818 213 837 EUR jest dostępna do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych do dnia 31 grudnia 2022 r. O ile kwota obliczona dla Cypru w wyniku aktualizacji przewidzianej w art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 jest równa tej kwocie albo wyższa od niej, udostępniana jest dodatkowa kwota w wysokości 187 732 210 EUR do celów zaciągnięcia zobowiązań prawnych w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 31 grudnia 2023 r.

2. Wkład finansowy Unii jest udostępniany Cyprowi przez Komisję w transzach zgodnie z załącznikiem. Kwotę 130 772 986 EUR udostępnia się jako płatność zaliczkową, która jest równa 13 % wkładu finansowego. Płatności zaliczkowe i transze mogą być wypłacane przez Komisję w jednej racie albo w kilku ratach. Wielkość rat zależy od dostępności środków finansowych.

3. Płatności zaliczkowe są uruchamiane z zastrzeżeniem wejścia w życie umowy w sprawie finansowania przewidzianej w art. 23 ust. 1 rozporządzenia (UE)

[10] Ta kwota odpowiada alokacji finansowej po odliczeniu proporcjonalnego udziału wydatków Cypru określonych w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, obliczonej zgodnie z metodyką przyjętą w art. 11 tego rozporządzenia.

2021/241 i zgodnie z tą umową. Płatności zaliczkowe rozlicza się, odliczając je proporcjonalnie od wypłacanych transz.

4. Uruchomienie transz zgodnie z umową w sprawie finansowania jest uzależnione od dostępności środków finansowych oraz od decyzji Komisji podjętej zgodnie z art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/241 i stwierdzającej, że Cypr osiągnął w zadowalający sposób odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe wskazane w odniesieniu do realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Z zastrzeżeniem wejścia w życie zobowiązań prawnych, o których mowa w ust. 1, aby kwalifikować się do płatności, kamienie milowe i wartości docelowe powinny zostać osiągnięte nie później niż w dniu 31 sierpnia 2026 r.

Artykuł 3
Wsparcie w formie pożyczki

1. Unia udostępnia Cyprowi pożyczkę w wysokości maksymalnie 200 320 000 EUR.

2. Wsparcie w formie pożyczki jest udostępniane Cyprowi przez Komisję w transzach zgodnie z załącznikiem. Kwotę 26 041 600 EUR udostępnia się jako płatność zaliczkową, która jest równa 13 % pożyczki. Płatności zaliczkowe i transze mogą być wypłacane przez Komisję w jednej racie albo w kilku ratach. Wielkość rat zależy od dostępności środków finansowych.

3. Płatności zaliczkowe są uruchamiane z zastrzeżeniem wejścia w życie umowy pożyczki przewidzianej w art. 15 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 i zgodnie z tą umową. Płatności zaliczkowe rozlicza się, odliczając je proporcjonalnie od wypłacanych transz.

4. Uruchomienie transz zgodnie z umową pożyczki jest uzależnione od dostępności środków finansowych oraz od decyzji Komisji podjętej zgodnie z art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/241 i stwierdzającej, że Cypr osiągnął w zadowalający sposób dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe powiązane z pożyczką i wskazane w odniesieniu do realizacji planu odbudowy i zwiększania odporności. Aby kwalifikować się do płatności, dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe powiązane z pożyczką należy osiągnąć nie później niż w dniu 31 sierpnia 2026 r.

Artykuł 4
Adresat

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Cypryjskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący